

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 6.— Kr. za inozemstvo 15.20 Lir

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri pošto čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Letalski udar na Gambut

25 angleških letal zažganih ali poškodovanih — Bombe na Tobruk in Malto — Ameriška križarka torpedirana na Atlantiku

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 27. maja naslednje 726. vojno poročilo:

Zivahno delovanje letalstva osi v Cirenaiki, kjer so bila silovito bombardirana nekatera središča sovražnega zaledja. Eskadre nemških strmoglavcev so odvrgele na naprave v Tobruku bombe vseh kalibrov; v borbah v zraku so nemški letalci uničili dve britanski letali.

Močna skupina naših lovcev je na uspešno presenečenje napadla letališče v Gambutu, na katerem je bilo pripravljenih za polet 25 letal tipa »Curtiss«, izmed katerih so bila nekatera zažgana, ostala pa hudo poškodovana.

Italijanci in nemški bombniki so izvršili podnevne in nočne napade na letališča na Malto, pri čemer so lovci v spremstvu sestrelili dve letali tipa »Spittfire«.

Z vseh teh operacij se dve naši letali nista vrnila.

Preteklo noč je sovražnik napadel Mesino z bombniki v dveh zaporednih valovih. Odvržene bombe so bile rušilne in zažigalne. Znatna škoda je bila povzročena na katedrali, na kr. univerzi in v nekaterih zasebnih stanovanjih. Dosele je bilo ugotovljenih 7 ubitih in 19 ranjenih med civilnim prebivalstvom, medtem ko se nadaljuje odstranjevanje ruševin. Ranjenih je tudi 7 mornarjev. Sovražno letalo, ki ga je zadel protiletalska obramba, je padlo v morje. Ponašanje prebivalstva je bilo mirno in disciplinirano.

V zori 23. t. m. je naša podmornica pod poveljstvom fregatnega poročnika Gianfranca Gozzana napadla na Atlantiku in zadel z dvema torpedoma ameriško križarko razreda »Pensacola« (9100 ton), ki je spremljala konvoj.

Rim, 28. maja. s. Mornariški poročnik Gianfrancesco Priarrogia Gozzana, ki je na Atlantskem oceanu dosegel velik uspeh, kakor belci včerajšnje službeno vojno poročilo, je doma iz Milana. Star je šele 30 let. Pred 10 leti se je posvetil mornariški karieri in je leta 1936 postal mornariški podporočnik. V sedanji vojni si je pridobil že dve bronasti svetinji za vojaške zasluge. Pri prvem podvigu je potopil na Atlantskem oceanu dve večji sovražni tovorni ladji s skupno 21.000 tonami. Pri drugem je v preteklem decembru opravil dolgo vožnjo po Atlantskem oceanu ter pri tem potopil eno tovorno in eno večjo petrolejsko ladjo.

Vedno jače letalske operacije

Z operacijskega področja, 28. maja. s. Delovanje letalstva osi je postalo v zadnjih dneh zmerom jače in včeraj je naravnost dinamično. Letala osi so se že ob zgodnjih jutrnjih urah poglajala proti sovražnim letališčem okrog Tobruka in so silno bombardirala letala, ki so bila razporejena na njihovih vzletiščih, kakor tudi vse letalske naprave. Letalski napadi so bili povsem nenadni, tako da so lahko italijanski bombniki izkoristili sovražno presenečenje in skoraj nemoteno bombardirali letalske objekte. Prav poseben uspeh je bil pri tem dosežen pri napadu na letališče v Gambutu, kjer je cela vrsta skupin italijanskih letal bombardirala in s strojnimi obstreljevali veliko število sovražnih letal, ki so bila že pripravljena za start. Več letal je bilo razdejanih, druga so se vnela, ostala so bila poškodovana tako, da jih zlepa ne bo mogoče več uporabljati. Uničenih je bilo tudi več motornih vozil v bližini letališča.

Otvoritev novega japonskega parlamenta

Ekspezeja generala Toja in zunanjega ministra Toga — Japonska se bo borila do uničenja Anglije in Amerike v tesnem sodelovanju z Italijo in Nemčijo

Tokio, 28. maja. s. Parlament, ki se je sestal na plenarni seji včeraj je znova potrdil odločno voljo naroda za nadaljevanje vojne do končne zmage ter je izrazil svoje globoko zadovoljstvo sprito zmag japonskih oboroženih sil. Ob priložnosti se je bil prečitati naslednji cesarjev odlok:

Naše sile, ki povsod premagujejo sovražnika, so nasledile strateške položaje. Naše zveze zavezniški so postale tesnejše. Sprito vsega tega izražamo svoje veliko zadovoljstvo in pričakujemo, da bodo naši podaniki lojalno in hrabro ter naglo dosegli vojne cilje. Ukazali smo ministrom, naj predložijo bilance in druge nujno potrebne zakonodajne ukrepe, ter pričakujemo, da boste storili svojo dolžnost in sprejeli svoje sklepe v duhu sodelovanja ter odobrili ukrepe, ki ustrezajo našim željam.

Ministrski predsednik Tojo je izjavil v svojem govoru, da se bodo po cesarjevi volji vsi naporji osredotočili za doseg zmage in vseh ciljev sedanje vojne. Tudi obnova poslanske zbornice je rezultat trdne volje vse države, da doseže te cilje. V petih 6 mesecih so imperialne sile pregnale sovražnika z obsežnega dela vzhodne Azije. Pomorske sile Amerike in Anglije so bile izločene s Pacifika in Indijskega oceana. Cesar je blagovolil osemkrat pohvaliti Oborožene sile sprito doseženih zmag. Naš narodni prestiž se je po vsem svetu visoko dvignil. Vzporedno z vojaškimi zmagami se je izvajalo veliki načrti za obnovo na vsem zasedenem področju. Postopno uničujemo imperialne sile na Kitajskem moč čungkingških sil. Na severu je varnost japonske obrambe neporušna zaradi sijajnih taktičnih uspehov in energije, s katero so bile operacije izpeljane. Narodi vzhodne Azije si do sedaj trpeli pod ameriškim in angleškim jarmom, so se vrnil k lastnim izvorom in tradicijam, k prvotnemu življenju in navadam. Ti narodi, sodelujejo z Japonsko pri ustvaritvi novega reda na svetu. Obramba Japonske je bila povsod znatno ojačena in patriotični duh 100 milijonov Japoncev se je okrepil v trenutku, ko so se odločili za borbo v vzhodni Aziji in za srečno zaključitev teh borb.

Vojna proti Ameriki in Angliji je totalitarna vojna. Ministrski predsednik je izrazil trdno vero, da se borba ne bo prenehala, dokler ne bo anglosaški vpliv popolnoma izločen iz vzhodne Azije. Vojdina načela vojne bodo še nadalje odlično sodelovanje vojske in mornarice, uničevanje sovražnika ter izvajanje velikih obnovitvenih načrtov, da se japonske sile še ojačijo. Japonska vlada opravlja svojo nalogo v skladu z veliko odgovornostjo, ki jo ima do prestola in naroda. Notranji ustroj Japonske je bil izpopolnjen tako, da se olajša pohod 100 milijonov prebivalcev proti končnemu uničenju Amerike in Anglije.

Ministrski predsednik je nato govoril o gospodarskem ustroju cesarstva in je dejal, da se je japonsko gospodarstvo do nedavnega opiralo na obe anglosaški sili, da pa je vlada v zadnjih letih vse storila, da si država zagotovi gospodarsko avtarhijo.

V skladu s tem programom je bil izveden štiriletni načrt. Uspehi so bili taki, da se je Japonska ob izbruhu vojne na Pacifiku ne samo lahko uprla angloameriški pritisku, temveč pričela tudi vojno v Aziji. Zaradi odličnih zmag oboroženih sil, so se Japonci polastili znatnih naravnih virov petroleja, kavečke, kositra in drugih sirovin. Gospodarska bodočnost imperija je s tem zagotovljena. Japonci je tudi uspelo ločiti sovražne države od njih naravnih virov. Vlada je že pripravila načrt za gospodarsko organizacijo zasedene ozemlja. Vlada bo vse storila, da zagotovi državi prehrano, pa naj traja vojna še tako dolgo.

Govorec o silah osi, je Tojo dejal: Želimo izkoristiti to priliko in izraziti globoko spoštovanje japonske vlade našim zaveznikom, Italiji in Nemčiji in njih prijateljskim silam, ki dosegajo velike zmag na poti do naših skupnih vojnih ciljev. Japonska bo nadaljevala svoje zmagovite pohode in število skupnih zmag se bo v skupni borbi z Italijo in Nemčijo proti Ameriki in Angliji gotovo še povečalo. Japonska namerava strateško tesno sodelovati s svojimi zavezniki in ustvariti skupno z njimi novi red na svetu. Če Amerike in Anglija označujeta sedanjo vojno za vojno ras, je to samo manever, kakršni sta se Amerika in Anglija vedno posluževali, da bi narode preselili. Vse svet ve, da nobena intriga in noben manever anglosaških sil ne bo zrušil močnega edinstva osnih sil, ki sodelujejo na temelju pravice.

Prve postojanke angleskega imperija na vzhodu so v japonskih rokah. Indijcemu narodu se nudi prilika, da se upre in doseže svojo neodvisnost, ki si jo tako želi. Neuspeh indijsko-angleških pogajanj kaže, da je Indija duhovno že neodvisna od Anglije.

V Indiji je ostala angleška vojaška sila in to bodo Japonci uničili.

S porazom sovražnih sil v Birmi je bila čungkingška vlada popolnoma izolirana in bo neizogibno poražena. Avstralija je postala sirota na Pacifiku. Po porazu na Koralskem morju je brez zaščite pred napadom japonskih sil. Ministrski predsednik je ponovno pozval avstralske odgovorne politike, naj postopajo v skladu s svojimi interesi. Jap-

ponska kontrola nad Pacifikom in Indijskim oceanom se razširja od dne do dne.

Nato je govoril zunanji minister Toga. Med drugim je poudaril, da uradni dokumenti dokazujejo, da se je skušala Japonska izogniti vojni in doseči miren sporazum z Ameriko. Ves svet ve, da so Angloameričani krivi vojne z Japonsko. Japonska nima sovražnih namer do 400 milijonov Indijcev in upa, da bodo indijski voditelji izkoristili priliko in se junosko uprli ter ustvarili svojo državo.

Japonska je sklenila z Nemčijo in Italijo zgodovinsko zavezništvo. Vse tri države so slovesno izjavile, da bodo obnovile svet na podlagi novega svetovnega reda in da ne bodo odložile orožja, dokler vojna proti Angliji in Ameriki ne bo zmagovito zaključena. Amerika skuša zdaj z lažno propagando motiti odnose med Japonsko, Nemčijo

in Italijo, toda take intrige ne bodo uspele. Dan zmage se bliža sprito zmagovitim vojaškim operacijam osi. Mednarodni položaj Japonske je čedalje ugodnejši, medtem ko sreča Amerike in Anglije tone.

Nov uspeh v Čekiangu

Tokio, 28. maja. s. Po hudi borbi so japonske čete včeraj vkorakale v mesto Lanča v pokrajini Čekijang. Zasedle so kolodvor. Prišlo je do borbe po ulicah. Japonski oddelki zasledujejo bežeče kitajske sile in jih skušajo obkoliti.

Japonski izredni proračun

Tokio, 28. maja. s. Ministrski svet je odobril izreden proračun za proračunsko leto 1942-43, ki znaša 12.846 milijonov jenov in bo služil za financiranje vladnih načrtov.

Prefekt v Zari žrtev upornikov

Padel je v izpolnjevanju svojih fašističnih in hierarhičnih dolžnosti

Zara, 28. maja. s. Včeraj ob 13. uri so padli v bližini Zogarija ob meji med pokrajino Zoro in Neodvisno Hrvatsko državo na oboroženem spopadu s skupinami upornikov prefekt iz Zare Vezio Orazi, kapetan in poveljnik Kraljevih karabinjerjev v Zari Bonassino Umberto ter nekaj vojakov. Prefekt in karabinjerji so bili usmrčeni. Prefekt je bil ranjen. Bil je kapetan karabinjerjev ter prostovoljec v vzhodni Afriki.

Rim, 28. maja. s. Uradni list Fašistične stranke je objavil: V izpolnjevanju svoje italijanske, fašistične in hierarhične dolžnosti je v Zari junaško padel prefekt, skvadrist in bojevnik, tovariš Vezio Orazi, smrtno zadet iz zahrbtnih komunističnih zasade. Stranka, ki ji je služil z največjo in naravnost vzgledno vero, zapisuje njegovo ime v zlati seznam padlih za revolucijo ter spušča prapore v jasen in ganjen poklon njegovemu spominu.

Zara, 28. maja. s. Guverner Dalmazije je v radiu v Zari s plemenitimi in ponosnimi besedami obudil spomin na junaški lik skvadrista Vezia Orazia.

Minister Thon di Revel v Budimpešti

Tesno sodelovanje Italije in Madžarske za evropski novi red — Prvi razgovori z madžarskimi državniki

Budimpešta, 28. maja. s. Italijanski finančni minister grof Thon di Revel je prišel v Budimpešto na službeni obisk. Na kolodvoru ga je sprejelo mnogo odličnih zastopnikov vlade in vojske. Z obiskom v Budimpešti vrača Eksc. di Revel madžarskemu finančnemu ministru Schnellerju njegov obisk v Rimu. Poluradni »Pester Lloyd« pravi, da se bo z obiskom še poglobilo tesno sodelovanje med obema državama na gospodarskem področju.

Snoči je finančni minister Schneller priredil obed v čast Eksc. di Revela. Madžarski finančni minister je v svoji zdravici ob tej priliki podčrtal bratstvo in orožju med Italijo in Madžarsko v skupni borbi proti boljševizmu. Madžarska ne bo nikoli poz-

bila, da je bil Duce prvi v Evropi, ki se je zavzemal za pravice okrnjene Madžarske. Italijanska finančna politika v vojni je lahko zgled drugim državam. Eksc. di Revel je v odgovoru poudaril, da čedalje tesnejši odnosi med Budimpešto in Rimom koristijo interesom obeh držav. Evropa bo po vojni ustvarila novo gospodarstvo in mlade države bodo pri tem sodelovale z vsemi svojimi silami.

Minister di Revel je bil v spremstvu italijanskega poslanika Anfusa tudi pri predsedniku vlade Kallayu. Z njim se je dolgo in pristrano razgovarjal. Di Revel se je končno še razgovarjal s finančnim ministrom Remenij Schnellerjem.

Vojna na morju

Berlin, 28. maja. s. Iz poblaščenega vira se je izvedelo, da so Anglosasi 24. maja razen petih trgovskih ladij, kakor je bilo objavljeno, utrpeli še druge hude izgube. Potopljene so bile še tri nadaljevalne ladje s skupno 12.240 tonami in sicer ena nizozemska in ena norveška ladja, ki ju je Anglija zaplenila, ter neka večja ameriška ladja, natovorjena s surovimi masi.

Izgube danske mornarice

Kodanj, 28. maja. s. Ministrstvo za trgovino uradno poroča, da je Danska v sedanji vojni izgubila predlanskim 54, lani pa 51 ladij s skupno 144.000 tonami. Trgovinske brodirje Danske je šlo ob koncu preteklega leta 1986 ladij, in sicer 392 parnikov, 1581 motornih ladij in 13 jadmice s skupno 1.100.000 tonami ter še mnogo ribiških ladij.

Turški izdatki za oborožitev

Ankara, 28. maja. d. Iz proračunskega načrta, ki ga je turški finančni minister Faud Ali predložil v odobritev turški narodni skupščini, je razvidno, da je Turčija ponovno zelo povišala izdatke za oborožitev. Proračunski načrt za novo finančno leto določa za narodno obrambo 394 milijonov turških funtov, 84 milijonov funtov več, kakor je bilo določenih za tekoče leto. Razen tega je v izrednem proračunu dolo-

čen nadaljnji visoki kredit za oborožitev. Proračunski načrt namreč poblašča vlado, da sme najeti za kritje dodatnih kreditov za narodno obrambo posojilo 120 milijonov turških funtov.

Neuspeh atentat

Berlin, 28. maja. s. V Pragi je bilo uradno objavljeno, da je bil včeraj izvršen atentat na namestnika državnega protektorja Češke in Moravske, višjega skupinskega poveljnika Heydricha. Določena je bila nagrada 10 milijonov kron tistemu, ki bi mu uspelo izslediti atentatorja. DNB poroča, da je bil Heydrich ranjen, vendar je izven nevarnosti.

Telefonska kontrola v Zedinjenih državah

Buenos Aires, 28. maja. s. Iz Washingtona poročajo, da je zbornica dovolila zveznim preiskovalnim agentom kontrolno nad telefonskimi razgovori v primerih, ko bi lahko škodovali narodni varnosti. Kontrolni posli so bili poverjeni agentom zveznega preiskovalnega urada ter pomorske in vojaške tajne službe. Razen telefonske kontrole bodo agenti pregledovali tudi kablograme, radiogrami in brzojavke ter vsa druga obvestila, ki bi jim lahko služila pri preiskavi sabotažnih dejanj in spijonaže kakor tudi v primerih kakršnega koli drugega nevarnega razvoja narodne varnosti.

Obroč pod Harkovom se zožuje

Nagli razvoj nemških obkoljevalnih operacij — Hudi udarci sovražni plovbi na Lednem morju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. maja. s. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je včeraj objavilo naslednje poročilo:

Uničevanje južno od Harkova obkoljenih sovjetskih armad naglo napreduje. Po nadaljnjih brezuspešnih poskusih preboja je odpor sovražnih sil, ki so se doslej srdito branile, zdaj zlomljen. Sovražnik, ki je bil stisnjen na tesno ozemlje ali razbit v več skupin, kaže sliko kaotičnega nerada. Poveljnik 57. ruske armade general Podlas in še njegovega glavnega stana sta si vzela življenje, tik preden sta bila ujeta.

Na osrednjem in severnem odseku vzhodne fronte so se z uspehom nadaljevale nemške ofenzivne akcije. Posamezni sovražni napadi so bili odbiti.

Na Lednem morju sta bili pred mürmanskim pristaniščem zažgani dve veliki tovorni ladji. Pri nadaljnjih napadih na sovražne konvoje v vodah med Severnim rtem in Islandijo so boja letala potopila 8000-tonski tovorni pamik in zažgale 3 nadaljevalne ladje.

Na Sredozemskem morju so bila učinkovito napadena sovražna letališča na Malti in ob obali severne Afrike.

Bojna letala so podneli napadla pristaniške naprave v Southamptonu, ponoči pa vojaške objekte ob južozapadni angleški obali.

Pri posameznih napadih na norveško in francosko obalo je sovražnik izgubil 4 letala, ki so jih sestrelili nemški lovci in protiletalske baterije.

Hudi letalski spopadi

Berlin, 28. maja. s. Po poročilu nemškega vrhovnega poveljništva so se na harkovskem odseku skupine nemških lovcev večkrat spopadle s sovražnimi letalskimi skupinami, katerih naloga je bila zmanjšati pritisk na obkoljene sovjetske sile. Že v prvih jutrnjih urah je prišlo do hudih letalskih borb, v katerih je bilo po doslej zbranih podatkih sestreljenih 85 sovjetskih letal.

Učinkovit prispevek italijanskega letalstva

Z vzhodnega bojišča, 28. maja. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Z zmagovitim zaključkom ofenzive na Kerču so se pričele poletne operacije na vzhodni fronti. Obupni poskusi boljševiške vojske, ki skuša doseči lokalne uspehe na raznih odsekih, so se izjalovili. Ti napadi ne bodo niti za dan odgodili izvedbe protiboljševiških načrtov.

Pri pripravljanju novih operacij in v obrambi so čete in letalstvo italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji imele težke, toda častne zaščitne naloge na obsežni fronti. V tesnem in tovaršnem sodelovanju s nemškimi poveljniki, ki so ekspedicijski zbor ponovno pohvalili, so skupine lovcev in izvidnikov učinkovito prispevale k zmanjševanju pritiska boljševiškega letalstva na nemške črte. S stalnim križarjenjem so lovci prisilili boljševiško letalstvo, da je opustilo svoje napade. Po prvih letalskih akcijah, ki so se zaključile

z izgubami zanj in brez škode za italijansko letalstvo, se ni več pojavilo pred očmi italijanskih lovskih patrolj.

S finskega bojišča

Helsinki, 28. maja. s. Na Karelski ožini so finske sile pri Valkesariju odbile napad sovjetske pehote. Finsko topništvo je razpršilo oddelke sovjetskih inženjerjev, ki so bili zaposleni pri utrjevalnih delih. Pri Anusnu so bili s krvavimi izgubami odbiti sovjetski izvidniški oddelki, ki so se skušali približati finskim prednjim položajem.

V vzhodni Kareliji je finsko topništvo pri Poventsi in Maaselki učinkovito obstreljevalo sovjetske postojanke. Pri Rukajerviju je bil odbit sovjetski oddelki, ki je prodril do prvih finskih črt. Na sovjetski strani je bilo mnogo mrtvih in ranjenih. Finska letala so uspešno bombardirala in obstreljevala s strojnimi taborišča in kolone motornih vozil v sovjetskem zaledju. Nekaj sovjetskih letal je skušalo prodrati nad mesta ob finski obali, a jih je protiletalska obramba pregnala.

Neizpolnjene nade

Berlin, 28. maja. s. Pod udarci nemških oboroženih sil se je Timošenkov ofenziva, ki so jo v anglosaskem taboru ob pričetu pozdravili s tolikim upanjem, ne samo izjalovila, temveč se je spremenila sprito Hitlerjeve strategije v velikiško zmago nemškega orožja. Velikanski žep je razdeljen v mnogo manjših odsekov, v katerih se že pojavljata kaos in razdejavanje. Obkoljeni sovražnik, ki se obroč okrog njega čedalje bolj zožuje, nima nobenega izhoda več. Timošenko, od katerega so Angliji in Američani pričakovali čudežev, je propadel na vsej črti. Njegov začetni uspeh, ki je bil pripravljen z ogromnim nakopičenjem sil, mu je bil usoden, kajti samo zaradi tega je mogla nemška protiofenziva odrezati sovražnika od oskrbovalnih poti in razviti nato sistematično svoj odlični manever.

Taki so komentariji berlinskega tiska o dnevnem poročilu nemškega vrhovnega poveljništva. Listi pripominjajo nadalje, da v sovražnem taboru pričenjajo polagoma priznavati resnico. Od predvčerajšnjim označevanja anglosasko propagandna sporazumno položaj na odseku Harkova za »kritičen«. Tudi to pot je sovjetsko poveljništvo kakor v zimski vojni dokazalo, da ne zna razviti začetnega uspeha, Moskva je upala, da bo pregazila vse južno krilo nemške vojske na vzhodu. Ofenziva naj bi se pričela na Kerču in se končala pri Harkovu. Na Kerču je nemška vojska rdečo prhitela, pri Harkovu pa so se Sovjeti sami poglajali v past. Boljša nemška strategija, pravi »Deutsche Allgemeine Zeitung«, se je odlično izkazala. Borbenost, vneba in požrtvovalnost čet so bile nad vsako pohvalo. »Times« so včeraj zjutraj pozvali angleško javnost, naj si ne dela iluzij o bitki pri Harkovu, obenem pa list ugotavlja, da večji del Angležev ne vidi dalje od svojega nosu.

Buenos Aires, 28. maja. s. Po vestih iz Los Angelesa je bil predvčerajšnjim zvečer zatemnjen večji del južne Kalifornije. Zatemnitev so odredili zaradi letalskega alarma, ki je trajal 40 minut.

Naredbe Visokega komisarja Predpisi o ureditvi preskrbe z vinom

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XX št. 291 in smatrajoč za potrebno izdati predpise o ureditvi preskrbe z vinom, odreja:

Člen 1. Trgovci na drobno in na debelo ter upravitelji hotelov, restavracij, gostin, krčm in podobnih gostinskih obratov morajo v 10 dneh prijaviti vse zaloge vina kakršne koli vrste, kakovosti in letnika, ki jih imajo na dan, ko stopi ta naredba v veljavo.

Ista obveznost velja tudi za druge osebe, ki imajo več kot 5 hl vina; prijavitelj se mora celotna množina.

Člen 2. Prijava se mora vložiti pri občini, na katere ozemlju je vino, ki ga je treba prijaviti ločeno po vrsti in kakovosti.

Občine morajo poslati prijave s preglednim seznamom Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu preko okrajnih načelstev.

Člen 3. Vino, ki je pri trgovcih na debelo in pri pridelovalcih, se sme prodajati samo po predhodni odobritvi Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda.

Člen 4. Pokrajinski prehranjevalni zavod sme postaviti pri vseh imetnikih, izvzemši razpečevalce na drobno, pod zaporo iste količine vina, ki bi bile potrebne za oskrbo pokrajine.

Maksimalni cenik za čevljarska ročna dela

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XX št. 291, glede na svojo naredbo z dne 9. maja 1941-XX št. 17 in smatrajoč za potrebno urediti cene za čevljarska ročna dela in za popravila, odreja:

Člen 1. Maksimalne cene za čevljarska ročna dela in za popravila se določajo takole:

Moška obutev

Skornji: iz boksa: prva številka velja za delo šivanih, druga pa zbitih L 216, 177; kompletna obutev šivanih ali zbitih L 760, 721; iz kravine ali kroma 216, 177; komp. 830, 791; iz teletine 216 177; komp. 750, 711.

Popravila: s polovičnimi podplati in petami 67, 56; komp. 225, 214; s celimi podplati in petami 86, 64; komp. 310, 288.

Gorski čevlji: gorski ali smučarski čevlji 140, 115; komp. 500, 475; gorski čevlji, novi podplati neokovani L 50, —; komp. 150, —; gorski čevlji, templanci in pete L 35, —; komp. 90, —.

Visoki čevlji: iz boksa L 130, 110; komp. 350, 330; iz teletine ali kravine L 130, 110; komp. 380, 360.

Nizki čevlji: iz boksa L 120, 100; komp. 330, 310.

Popravila: polni čevlji iz boksa ali teletine L 70, 60; komp. 180, 170; templanci in pete 30, 24; komp. 65, 59; samo pete —, 10; komp. —, 25.

Ženska obutev

Skornji: iz boksa L 212, 170; komp. 710, 668.

Gorski čevlji: gorski ali smučarski čevlji L 130, 99; komp. 430, 399; gorski čevlji, novi podplati neokovani 45, —; komp. 130, —; gorski čevlji, templanci in pete 30, —;

Taksne spremembe za živinske potne liste

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XX št. 291, glede na tar. post. 110 tarife zakona o taksah bivše kraljevine Jugoslavije z dne 27. junija 1927, spreminjene z uredbo z dne 21. decembra 1940, glede na člen 30. pravilnika o živinskih potnih listih z dne 25. avgusta 1939, glede na §§ 91. in 92. pravilnika o proračunu bivše dravske banovine za l. 1941. in na § 95 zakona o občinah oz. na § 116. zakona o mestnih občinah in smatrajoč za uместno, da se priravnajo takse za živinske potne liste novi finančni upravi in spravilo v sklad s potrebami pokrajine in občin, odreja:

Člen 1. Odpravljajo se vse takse, ki se pobirajo za živinske potne liste po določbah, navedenih v zaglavju, in sicer: državna taksa po zakonu o taksah, banovinska taksa po pravilniku o proračunu bivše dravske banovine, taksa za veterinarski in živinorejski sklad po pravilniku o živinskih potnih listih in občinske takse po proračunskih pravilnikih za posamezne občine.

Namesto njih se uvajata pokrajinska taksa in občinska taksa.

Člen 2. Pokrajinski taksa se pobira v naslednji višini in takole:

1. Za izdajo živinskega potnega lista, ki se nanaša:

a) na drobnico, (ovce, koze in

b) na konje in goveda z vsemi mlečnimi sekalc in na osle, mule in meze ne glede na njih starost, od glave lir 3.—

c) na konje in goveda z enim ali več stalnimi sekalc, od glave lir 5.—

To takso plačuje s porabo pokrajinskega kolikovega papirja (golica, na kateri je vtisnjena vrednost takse) lastnik živali, za katere se izdaje potni list.

Če se izda za več glav drobnice en sam potni list, se mora nalepiti za vsako po toliko kolkov za L. 0.50 več. Za sesajca teleta in zrebata, ki se odpreljajo skupaj z materjo, se nalepi na potni list dopolnilni kolk za L. 0.50.

2. Na živinske potne liste, ki se nanašajo na prenos lastništva, se nalepijo dve kolki:

a) za drobnico (ovce, koze in svinje), od glave lir 3.—

b) za konje in goveda z vsemi mlečnimi sekalc in za osle, mule in meze ne glede na njih starost, od glave lir 10.—

c) za konje in goveda z enim ali več stalnimi sekalc, od glave lir 15.—

3. Za overitev potrdil o izvoru in zdravju živali in potrdil o izvoru in zdravstvenih živinskih proizvodov, ki jih izdajajo vete-

rinari ob izvozu v inozemstvo za vsak železniški voz posebej, se nalepi na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Taksi niso zavezana veterinarska potrdila o izvoru in zdravstvenih živinskih proizvodov, če teža izvozne pošiljke ne presega 5 kg (pripomba 2. k tar. post. 212. zakona o taksah) in če jih izdajo veterinarji uradno.

Takse iz številk 2. in 3. se plačujejo s pokrajinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Člen 3. Osebe, katerim je poverjeno pobiranje takse, ki pa prekršijo takse predpise iz člena 2., se kaznujejo denarno s petkratnim zneskom takse, ki bi jo morali pobirati. Prav tako se kaznuje ne glede na veterinarsko-policijske kazni iz člena 32. pravilnika o živinskih potnih listih z dne 25. avgusta 1939 kdor v nasprotju s predpisom člena 11. tega pravilnika ne plača dolgovane zneska.

Kazni se izrekajo po postopku iz zakona o taksah z dne 25. junija 1927.

Člen 4. Občinska taksa se pobira v naslednji višini in takole:

1. za izdajo živinskega potnega lista lir 1.50

2. za prenos lastništva na živinskem potnem listu lir 1.—

3. za obnovitev potrdila o zdravju živali lir 1.—

4. za spremembo navedenega kraja lir 1.—

5. za pregled živali lir 0.50

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Takse iz št. 1, 2, 3 in 4 se plačujejo za vsak posamezni potni list v tamkajšnji navedeni višini, ne glede na število glav, navedeno v posameznih potnih listih. Plačujejo se z občinskimi kolki, ki se nalepijo na izvorno besedilo kolk za L. 50.— in na prevod potrdila v tuj jezik kolk za L. 10.—.

Malo gospodarstvo — da, toda na čigav račun

Organizacije rejcev malih živali naj bi organizirale tudi dobavo zelene krme, da se prepreči gustošenje travnikov

Ljubljana, 27. maja

Pobuda pridobiti za reje malih živali vse tiste, katerih premoženje ne zadostuje za reje velikih, je pri nas začela uspevati čim so se lotili potrebnega dela neutrudni in v stroki razgledani ljudje sistematično in izbrljivo v propagandne namene vsako priložnost. Nosilci te nove, razmeroma važne gospodarske panoge naj bi bili predvsem delavci, obrtniki, uradniki in vsi, ki imajo svoj skromen dom zraven pa še nekaj sveta. Na tej zemlji pač vedno zraste toliko zelenjave in druge krme, da zadostuje morda tudi za reje koze, če ne pa vsaj za reje zajcev, ali pa je toliko prostora, da se lahko redijo kokoši, golobi in podobno.

Gospodarski pomen te aktivnosti nikakor ne smemo podcenjevati. Njeno vrednost je jarko osvetlila zlasti sedanja vojna. Če so bili prej ljudje, ki so na vsa vabila propagatorjev reje malih živali odgovarjali s prezirljivim nasmehom, jih danes vsaj v bližini mesta gotovo ni več. Nasprotno potreba je prisilila, da so se lotili reje malih živali tudi ljudje, ki niso izpolnili osnovnega pogoja, ki nimajo niti pedit svoje zemlje. Kokoši in zajci so dobili domovinsko pravico celo sredi mesta, v stanovanjih, kletah, na podstrešjih in na strehah. Meščani so začeli pravilno ceniti važnost in uporabljivost kuhinjskih odpadkov, ki jih je v vsaki malo večji družini toliko, da je z njimi mogoče prehraniti vsaj eno kokošo ali pa zajca.

Tak preokret je s stališča prehranitvene »avtarkije« meščanov važen in treba je tudi tem rejcem pomagati, kolikor se pač da. Rejske organizacije to že uspešno opravljajo in bi le želeli, da bi imele čim bolj srečno roko v »odkrivanju« virov za nabavo potrebne žitne in rastlinske krme. Mnogo zaslug so si pridobile zlasti jeseni in pozimi z organizacijo oskrbe suhe krme, ki je marsikomu omogočila, da je čez zimo pridelal večje število živali. Reja malih živali brez zadostne lastne zemlje pa kaže sedaj tudi svojo senčno stran, ki je treba nanjo opozoriti. Menimo da bi jo bilo mogoče urediti zadovoljivo za vse prizadete. Je precej težje rejcev, ki so zelo vneti za reje tolikšnega števila malih živali, da daleč presega njihove vires in zaloge krme. Ne bomo ugotavljali, ali je tej vneti vzrok lastna potreba ali

stremljenje po zaslužku, dejstvo je, da so. O njihovem obstoju se lahko vsak prepriča. Treba je le iti proti večeru malo delj iz središča, pa jih bo srečal, kako s srpi in vrečami iščejo priložnost in primeren prostor, da se založijo s travo. »Naprednejši« so ugotovili, da je v ta namen zelo uporaben tricikel. Pripelješ se z nedolžnim obrazom in vrečo skrito v zabojlu, naglo presidiš položaj, nakosiš in če ti grozi nevarnost tudi naglo izginješ. Videli smo takega podjetnega, ki si je sredi travnika nakosil kar za dve veliki vreči trave. Naslednji večer je bržkone poskušal zopet drugje svojo srečo. Da se s takim zalaganjem povzroča lastnikom travnikov škoda daleko preko mere, ki jo je vsak voljan glede na današnje čase dobrovoljno utrpeti, je razumljivo. Tembolj, ker pač nihče ni dolžan, da bi redil drugemu brezplačno celo farmo zajcev, kakor nam je znan primer iz bližnje mestne okolice.

Naglasimo naj, da to niso osamljeni primeri in da ne gre za nekaj pesti ali šopov trave. O tem se lahko prepričate, če povprašate lastnike travnikov, ki so zaradi oddaljenosti od hše gospodarja brez stalnega nadzorstva. Pokazali vam bodo ponekod prave »pleše« sredi najbujnejše trave. Zato bi bilo umestno, da se takim rejcem, ki nimajo dovolj na razpolago zelene krme na svojih tleh, prisloži na pomoč.

Morda bi bilo mogoče rešiti ta problem tako, da bi rejske organizacije vzele v najem bodisi večji travnik bodisi druge prostore in bi organizirale za vse meščane, ki bi se priglasiili kot reflektanti, vsakodnevno dobavljanje krme za majhno, znosno odškodnino. Tako bi odpravili krajo trave, omogočili redno in nemoteno nabavo krme, lastnike travnikov pa rešili znatne škode, ki je tem bolj obžalovanja vredna, ker se pri takem nabiranju trave, kakor ga opravljajo nekateri rejci sedaj, mnogo trave brez haska uniči.

Pomisli pa je treba končno, da bo v bližini bodočnosti vsa trava pokosena in da jo potem delj časa ne bo »na razpolago« za tiste, ki nimajo svojega sveta. Organizirano dobavljanje krme s pomočjo v zakup vzetej travnika bi pa lahko premošilo tudi tako težavo. Koristno bi bilo na vse strani, če bi preizkusili, ali je zamisel izvedljiva.

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 42 z dne 27. maja 1942-XX E. F. objavlja predpise o ureditvi preskrbe z vinom, maksimalni cenik za čevljarstva ročna dela, maksimalne cene za strojene ovčje in svinjske kože za obute, takšne spremembe za živalske potne liste, maksimalni cenik št. 6 in cenik za zelenjavo in sadje št. 15.

— Iz trgovinskega registra. V trgovinski register je bila vpisana trgovina z lesom na debelo Milčerski Paolo, Parnska ulica 5.

— Iz zadržnega registra. Kreditna zadruga uslužbenecv železničarskih gospodarskih ustanov, zadruga z om. jamstvom v Ljubljani: izbrisejo se člani upravnega odbora Gašparič Ignac, Perović Jože in Premrl Franc, vpišejo pa se člani upravnega odbora: Leder Stane, Trošt Ivan in Keržič Viktor, vsi v Ljubljani. Okrajna posojilnica, zadruga z neom. jam. v Mokronogu: izbrisal se je dosedanj član upravnega odbora Sladič Janez, vpisal pa novizvoljeni član upravnega odbora Strušek Anton, posestnik iz Slapška in pooblaščen uradnik Sladič Janez, župnik iz Mokronogu. Po končani likvidaciji je bila izbrisana Splošna gospodarska zadruga r. z. z. o. z. v likvidaciji v Žužemberku.

— Petrolejka je eksplodirala. 55-letna zasebnica Tereza Candiotti v Silvestriju pri Castellancu Venetu se je svetila v staji s petrolejko, ki je naglo pojemale, ker je zmanjkalo petroleja. Hotel je naglici priti novega petroleja ni pazila na goreči steni, tako da ji je nenkrat s močnim pokom razneslo petrolejko. Plamen je zajel njeno obleko in dobila je po vsem telesu nevarne poškodbe. V bolnišnici so ugotovili, da je njeno življenje v nevarnosti.

— 3300 stotov rib so razprodali v enem tednu. Generalni komisariat za ribolov v Rimu je sporočil predsedstvu ministrskega sveta, da so bile v tednu od 17. do 23. maja dobavljene naslednje količine rib na večja tržišča v državi: v Rim 1106,90 stota, Milan 1090, Torino 444,74, Bologna 316,63 in Firenze 372,89 stota. Skupno je bilo prodano 3300 stotov rib.

— Tekme golobov. Na binokstni ponedeljek so bile s startom v Parmi prve letošnje tekme golobov. Ugodni zračni pogoji so omogočili sijajne uspehe. Golobi so preleteli 270 km dolgo razdaljo od Parme do Torino v slabih treh urah in dosegli tako povprečno hitrost nad 70 km na uro.

— Nove vrste tatvina. V Cavagliu Spocci pri Verbanu so odkrili nove vrste tatvina. 44letni posestnik Viktor Ferrari je že nekaj časa vsako jutro, ko je prišel v hlev, da bi pomolzel svoje krave, opazil, da je to opravljal nekdo že pred njim. Ker ni verjel v uroke, se je neko noč skril v hlevu, da bi zasledil tatu. Uspešno mu je pa to šele po večdnevni straži in vidiel je, da ima pred seboj 39letnega že večkrat kaznovanega Attilia Grassija. Med obema se je razvila borba in Grassiju se je posrečilo pobegniti. Kasneje so ga aretirali karabinjerji.

— Dodatne kazenske za racionirano živila. Pristojni činitelji v Rimu so precizirali, da smejo izdajati dodatne kazenske upravičencem samo tiste obline, ki so jim izdale tudi osnovne kazenske, če so delavci zaposleni v drugi občini, se jih mora prepisati v imenik zaposlitvene občine. Le tako jim sme ta občina izdati potem tudi dodatne kazenske.

— Otvoritev prenovljenega univerzitetnega poslopja v Padovi. V navzočnosti ministra za narodno vzgojo Bottala in za-

stopnikov univerz v Torinu, Ferrari, Trieste, Bologni, Modeni, Pavli in Napoliju ter nemških, romunskih, bolgarskih in madžarskih delegatov so v ponedeljek dopoldne v Padovi svečano otvorili prenovljeno poslopje padovanske univerze. Ministra Bottala je navdušeno sprejela akademski mladina. V senatni sobi ga je v prisotnosti vseh profesorjev in povabljencev nagovoril rektor, nakar se je minister vpisal v knjigo obiskovalcev. V slavnostni dvorani se je nato začela svečanost.

— Med spreahom sta zaljubljenca nadla v morje. V nedeljo zjutraj se je mudilo nekaj ribičev na morju v bližini obale pri Genovi. Naenkrat so zaslišali klice na pomoč prihajajoče od bližnjih čer. V vsej naglici so zaveslali proti kraju in opazili mladega moškega in žensko, ki sta se obupno borila z valovi. Potegnili so ju v svoje čolne in ju skušali z umetnim dihanjem spraviti k zavesti. To se jim je posrečilo glede moškega, 20-letnega Ivana Ghiglina, med tem ko je bil trud pri ženski 24-letni Cesarini Cappellinje že zmanj in je čez nekaj trenutkov umrla. Ghiglina je povedal karabinjerjem, da sta med spreahom nenadno padla v morje.

— Nevsakdanji primer oslepitve. 20letna Dorina Turri iz Lagosanta je pela krompir v Valle Isoli. Stala je nekaj ur globoko sklonjena nad zemljo, ko pa se je zrazvala, je nenadoma ugotovila, da je popolnoma oslepele. Ko jo je pregledal domači zdravnik, so jo prepeljali na očesni oddelk bolnišnice v Ferrari, kjer so zdravniki glede njene ozdravitve zelo rezervirani. Izjavili so, da gre za vodenično oteklino mrežnice, ki je zelo redek povod oslepitve.

— Razstava sanitetnega materiala. V zvezi s kongresom vojnih kirurgov je bila v Rimu otvorjena tudi posebna razstava sanitetnega materiala. Na otvoritvi so sodelovali vsi gostje in organizatorji kongresa.

— Prodaja mesa v milanski pokrajini. Milanski prehranjevalni urad je takole razdelil prodajo mesa: govedina ob sobotah, svinčina ob ponedeljkih, torkih in sredo, govejsko drobovje ob sredo in četrkih, salame ob ponedeljkih in torkih, vampi ob ponedeljkih, torkih in sredo.

— Trije trgovci obsojeni na 20 let ječe. Izredno sodišče za zaščito države v Rimu je sodilo nekaj trgovcev in izdelovalcev salam iz milanske pokrajine, obtoženih, da so odtegnili rednemu prometu večje število prašičev in jih skrivaj razprodajali po znatno zvišanih cenah. Trije trgovci so bili obsojeni vsak na 20 let ječe, štirje obtoženi na 4 oziroma 5 let ječe in na 5000 lir globe, devet pa na manjše kazni.

— Smrt napolijskega pesnika Libera Bovia. Po daljši bolezni je v starosti 56 let umrl v Napoliju Libero Bovio, pesnik in pisec mnogih znanih gledaliških del. Udeleževal se je tudi kot novinar.

— Razpisana zdravniška služba. Bolniška blagajna TBPD v Ljubljani razpisuje mesto pogodbenega zdravnika specialista za očesne bolezni v Ljubljani z mesečnim honorarjem 1465,13 lire za dve uri dnevne ordinacije. Prošnje je treba oddati blagajni najkasneje do 20. junija.

— Nemški optanti iz Ljubljane. Za preselitev v Nemčijo so zaprosili na podlagi italijansko-nemškega sporazuma z dne 20. oktobra 1941-XIX: Korn Herman, Valentin Janez, Meden Karl, Korn Marija roj. Gader, Korn Helena, Jerin Bruno, Weichsel Marija roj. Jerin ter njuna sinova Bruno in Vladimir.

— Osijski židje na prišilnem delu. Policijsko ravnanje na Osijsku je odredi-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Velika ljubljanska godba na ruskem cesarskem dvoru

Princezina ljubezen

Luisa Ferida, Claudio Gora, Laura Nucco
Režija Aleksander Volkov

KINO UNION — TELEFON 22-21

Film kavalstva, vitezstva, napetih pustolovčin in ljubavih spletk

Capitan Fracassa

V glavnih vlogah: Elsa de Giorgi, Clara Calamai, O. Valenti in drugi.

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

Film velike poštovanosti in globoke ljubezni do dekleta, ki je po nesreči izgubila vid oči.

Onkraj teme

Robert Taylor in Irena Dunne

lo, da se morajo javiti vsak dan na delo pri gradnji židovske naselbine v bližini mesta vsi židje v starosti 15 do 55 in vse neporočene židinke od 14. leta.

— Zborovanje nemške mladine na Hrvaškem. Na binokstni nedeljo je zborovala na Hrvaškem nemška mladina. Prirejenih je bilo več sportnih tekem. Popoldne je bilo pa slavnostno zborovanje, ki je doseglo svoj višek z govorom skupinskega vodje Altgayerja. Z mimohodom na Pavelčevem trgu je bila manifestacija zaključena.

— Nesreče. Včeraj so bili v ljubljansko bolnico na kirurški oddelk sprejeti naslednji ponesrečenci. Ana Hladnik, 50-letna žena uradnika iz Ljubljane, si je pri padcu poškodovala desnico. — Štefan Zdravlj, 17-letni dijak iz Ljubljane, je cepil drva in tako nesrečno zamahnil s sekuro, da se je močno usekal v levoico. — Antonija Krašovec, 57-letna žena posestnika iz Lukovice pri Brezovici, je padla doma pri hiši in si zlomila levo nogo. — Ivan Sebal, 22-letni delavec iz Ljubljane, je vozil pesek; ko ga je hotel sesuti z voza in je dvignil zgornji del voza, se je prevzdignil ter si poškodoval hrbtenico. — Leopold Fajk, 9-letni sin posestnika z Rakoka, je padel na skednju in si zlomil levoico.

Iz Ljubljane

Nova podružnica Banco di Roma v Ljubljani

V soboto 23. maja se je otvorila v Ljubljani nova podružnica Banco di Roma.

Odkar je bila vključena Ljubljanska pokrajina v novo politično območje, je stalno predmet vseh ukrepov, potrebnih za njen procvit v okviru gospodarske celote Italije. Ljubljana je trgovsko in industrijsko središče največje važnosti, pomembno zvezana z Nemčijo, Hrvaško, Madžarsko in Dalmacijo, pa seveda tudi z Italijo, ter bo v novem gospodarskem redu vsesokor črpal koristi iz bančne ureditve, kakršno ji zdaj Banco di Roma stavlja na razpolago.

S podružnicami v Fiumi, Triestu, Udinu in Veneciji, ki so tako rekoč pred vrati Ljubljanske pokrajine, z uredjenim delovanjem tega zavoda na obh jadranskih obalah in z njegovo srednjemorsko-vzhodno organizacijo, izpolnjenost že preko 35 let, bo Banco di Roma nedvomno nudila novi pokrajini Italije obširno kreditno pomoč, ki bo v stanju mogoče ojačiti njen gospodarski vzpon.

— Iz Corelli, Beethoven, Škerjanc in Novak, so na sporedu jutrišnjega komornega koncerta, ki ga bo izvajal pod okriljem Glasbene Matic, Ljubljanski komorni trio. Tako bomo slišali dela 4. literatur, in sicer iz staroklasične italijanske literature, Corellijevo Sonato za tri instrumente, ki je ena prvih sonat sploh v glasbeni zgodovini. Nato delo mladega Beethovna, ki se močno spominja na glasbo v Mozartovem načinu. Beethovnu sledi Škerjanc s svojim triom, ki je bil že ponovno javno izvajan, doma in v tujini. Delo je najboljšo te vrste v naši literaturi. Končno bomo slišali tudi Novakov trio, delo znamenitega češkega skladatelja in najodličnejšega poznavalca slovaško-moravske folklore. Spored je izredno lep, bogat in zanimiv, izvajal ga bodo domači umetniki: Dermelj, Sedlbauer, Lipovšek, zato opozarjamo in vabimo na jutrišnji koncert ob četrtno 7 v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice v Knjigarni Glasbene Matic.

— Iz Umetnostna razstava v Obšernelovi galeriji na Gosposveti cesti je dogodek našega kulturnega življenja. Najnovejše umetnine akademskega kiparja Karla Putriha in akademskega slikarja Nikolaja Omerza so boljše kakovosti in vredne, da si jih ogleda vsakdo. Ker bo zdajšnja razstava trajala le še kratak čas, opozarjamo občinstvo naj pohiti z ogledom. Razstava Omerza—Putriha je odprta vsak dan od 9. do 13. in od 15. do 18.

— Iz Ureditve otroškega igrišča. Pri novem otroškem igrišču v Tivoliju redno nadaljuje delo. Zaposleni so le pri zemeljskih delih, uravnavanju tal za prostor igrišča, ki bo imelo obliko kroga. Rob tega kroga sega na zahodni strani pri Podturno tako visoko pod vnožje hriba, da je nastalo precej veliko pobočje in zato so morali tudi odrezati precej prečne poti. Zložena pot bi bila preozka, zato so jo na zgornji strani začeli razširjati, tako da bo nekoliko preložena.

— Iz Interesanti za semenski krompir, ki so že vložili prošnje zanj, a še niso prišli po nakaznice, naj pridejo ponje v petek in soboto 29. in 30. t. m. v sobo št. 35 mestnega gospodarskega urada v Beethovnovi ulici št. 7. Tisti zainteresirani, ki pa še niso prošli za semenski krompir, naj pa vložijo prošnje v tem uradu tudi v petek in soboto, po nakaznici naj pa pridejo v torek 2. junija t. l. od 8. do 12. ure.

— Iz Zabožke s smetmi nekateri večkrat tudi po več dni puste čakati pred hišo na smetarja, da se na smeteh zbiražo muhe ter se iz zabožke razširjajo vonjave po gnilobi. Zabožke s smetmi pa nikakor niso za okras, še manj pa pospešujejo dobro zdravje našega mesta, pri osebah pa zbujajo razne pikre opazke o redoljubnosti gospodinji, ker se po več dni ne brigajo za

smeti. Toda ljubljanske gospodinjice so bile že večkrat opominjane, da morajo smeti sežigati ter šele pepel odpadkov in izgorke oddajati smetarju. Prav tako vse hiše natanko vedo, kdaj voz za smeti pride v ulico, zato pa nikakor ni treba, da bi zabožki po več dni škodili dobremu glasu Ljubljane, da je svažno mesto polno samih gospodinji, ki do skrajnosti ljubijo red. Kuhinjski in drugi odpadki morajo biti sežgani, zabožke s pepelom in izgorke je pa dovoljeno postavljati na določene prostore šele tisto jutro, ko pride voz za smeti k hiši. Če pa površne gospodinjice svojih pomočnic ne bodo naučile reda, bo mestni fizikat prisiljen predpisati zaprte smetarske zabožke.

— Iz Nov grob. Umrla je snoci v visoki starosti 85 let gospa Apolonija Karlin, profesorjeva vdova. Zapuščala hčer Davorino, vdovo po profesorju dr. P. Grošlju, in tri sinove, dr. Ivana Karlina, svetnika Visokega komisariata, dr. Pavla Karlina, profesorja, in dr. Mirka Karlina, zdravnika, ter številno sorodstvo. Pokojni blagi gospe ohranimo svetel spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 28. maja ob 17.30: Sola za žene

Red A
Petek, 29. maja: zaprto. (Generalka)
Sobota, 30. maja ob 17.30: Romeo in Julija.
Prvič v letošnji sezoni. Red Premierski
Nedelja, 31. maja ob 14.30: Konto X. Izven.
Znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: Sola za žene. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol

J. P. Mollière: »Sola za žene«. Petdejanjska komedija iz baroka, ki se odigrava na dvajsetih prizoriščih. Vsebinsko prikazuje zmago zdravega čustvovanja nad razsumskimi ugibanji meščana, ki si hoče po sili vzgojiti mlado dekle v vzorno zakonsko ženo. Igrali bodo: Arnolpha — Gregorin, Agnezo — Levarjeva, Horaca — Nakrst, Chrysalda — V. Skrbinek, Oronta — M. Skrbinek, Alaina — Potokar, Gerorgetto — Kraljeva. Režiser in inscenator: inž. B. Stupica. Muzikalne intermezze igra pianist Bojan Adamič.

Shakespeareva igra »Romeo in Julija«. ki je doživela lani največji uspeh v sezoni, bo igrana tudi letos za vse abonmaje. Prva letošnja predstava bo v soboto za red Premierski in sicer bo začetek ob 17. uri, na kar posebej opozarjamo. Naslovni vlogi, ki sta ju podala lani z odličnim iglarskim uspehom V. Juvanov in Jan, bosta tudi letos v isti zasedbi. Režiser: dr. Kreft, inscenator: ing. E. Franz.

OPERA

Četrtek 28. maja ob 16.30: Carmen Red

Četrtek: Gostovanje Elze Karlovčeve. Petek 29. maja ob 17.30: Boccaccio. Red B
Sobota, 30. maja ob 17.30: Prijatelj Fric. Red A
Nedelja, 31. maja ob 15.30: Boccaccio. Opereta. Izven.

Franz v. Suppé: »Boccaccio«. Opereta v treh dejanjih bo igrana v petek za red B, v nedeljo pa izven abonmaja. Peli jo bodo v sledeči zasedbi: Boccaccio — Mlejnikova, Lotheringh — Anžlovar, Lamber-tuccio — Zupan, Scialza — M. Sancin, Leonetto — B. Sancin, Flametta — Barbičeva, Beatrice — Polajnarjeva, Peronella — Poličeva, Izabella — Španova, Pietro — Dre-novec, kolporter — Dolničar, majordom — M. Gregorin, Filipa — Koširjeva. Dirigent: R. Simoniti, režiser: C. Debevec.

Pietro Mascagni: »Prijatelj Fric«. Opera v treh dejanjih. Zasedba partij je naslednja: Suza — Vidaličeva, Fric — Franci-cigan — Golobova, doktor — Popov, Hanez — Dolničar, Friderik — Kristandić, Katarina — Poličeva. Dirigent: D. Zebre, režiser: R. Primožič, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin.

G. Bizet: »Carmen«. Opera v petih dejanjih Peli bodo: naslovno partijo Elza Karlovčeva kot gost, Joseja — Franci, Escamilla — Primožič, Dancaira — B. Sancin, Remendada — M. Sancin, Zunigo — Lupša, Moralesa — Anžlovar, Micaelo — Ribičeva, Frasquito — Polajnarjeva, Mercedes — Poličeva. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin.

Pojasnila k racionirani prodaji tekstilnega blaga

Z okrožnico od 20. maja je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naslednja navodila.

Prodaja netipiziranih izdelkov med trgovci prepovedana

Promet z netipiziranim blagom med grosisti je od 16. aprila naprej prepovedan in je razveljavljeno dovoljenje za ta promet, ki je bilo dano z okrožnico Visokega komisariata z dne 24. XI. 1941. Prav tako je prepovedan promet z netipiziranim blagom med detaljisti, ki je bil dovoljen z okrožnico z dne 3. I. 1942.

Dovoljen pa je še promet med detaljisti in obhodnimi prodajalci (po okrožnici z dne 17. XII. 1941), vendar pa obhodni prodajalec ne sme v nobenem primeru prodajati tekstilnih in oblačilnih izdelkov dražje kakor to blago prodajajo detaljisti s stalnim obratom v kraju, kjer vrši prodajo obhodni prodajalec.

Potrjuje se, da si smejo obhodni trgovci in detaljisti, ki imajo nabavnice izdane od trgovnsko industrijske zbornice, nakupiti blago naravnost pri veletrgovcih ali proizvajalcih. Po gornjem pojasnilu pa je še dovoljena prodaja tipiziranih izdelkov v medsebojnem grosistovskem in medsebojnem detaljistovskem prometu, če le ostane nespremenjena prodajna cena za potrošnika, čeprav bi blago večkrat prešlo iz rok enega trgovca v roke drugega. Da ne bo pomot bo trgovnsko industrijska zbornica ob izdaji nabavnice v smislu okrožnice z dne 3. januarja 1941, (prodaja detaljista detaljstu) pripisala opombo »velja samo za tipizirane izdelke«.

SPALNICA

rabljena iz trdega lesa, prepletkana orehovo — naprodaj za Lit 3150. Celovška 67, dvorišče.

Ukradeno, izgubljeno ali uničeno blago

Z nadaljnjo okrožnico z dne 18. maja je Visoki komisariat podal še naslednja pojasnila o tem, kako morajo ravnati proizvajalci, izdelovalci konfekcije, ki ne prodajajo običajno, trgovci na debelo in drobno, ki so postali žrtve tatvin, izgub ali uničenja racioniranega manufakturnega blaga glede morebitne dopolnitve točk in odpisa blaga, ki je bilo izgubljen ali uničeno.

Za racionirano manufakturno blago, ki je bilo ukradeno med prevozom po državnem prevoznem podjetju (državne železnice, pošta ali plovbena družba), imajo prizadete pravico do dopolnitve točk. Zadevno prošnjo naslovijo na Trgovinsko-industrijsko zbornico in ji priložijo: izjavo državne prevozne ustanove o tatvini ali izgubi.

Za racionirano manufakturno blago, ki je bilo ukradeno ali pa se je izgubilo med prevozom, ki ga je izvršilo zasebno prevožno podjetje, ali se je izgubilo na drug način, prizadete trdijo nimajo pravice do dopolnitve točk. V tem primeru ima naročilec pravico, da v svoji prejemni in oddajni knjigi ali v svoji prodajni knjigi, če jo ima, odpíše toliko točk, kolikor jih odpade na izgubljeno blago. Kot odpisno dokazno listino mora hraniti izjavo o tatvini ali izgubi, ki ga je zadel, podpisano od javnega varnostnega oblastva, Kr. karabinerjev ali županstva.

Če se ukradeno ali izgubljeno blago kasneje najde, ga mora prizadeta stranka takoj vpisati v knjigo, in mora v petih dneh o izsleditvi blaga obvestiti Trgovinsko-industrijsko zbornico.

Za manufakturno blago, ki je bilo uničeno zaradi vojnega stanja, imajo prizadeti pravico do ustrežajoče dopolnitve točk. S prošnjo se obrnejo na Trgovinsko-industrijsko zbornico, pri čemer morajo predložiti izjavo pristojnega oblastva, ki potrjuje izgubo.

Za drugačno uničenje ali popolno okvaro manufakturnega blaga prizadeti nimajo pravice do dopolnitve točk. Sicer pa so v svoji prejemni in oddajni knjigi ali v svoji prodajni knjigi upravičeni odpisati toliko točk, kolikor jih odpade na uničeno ali popolnoma pokvarjeno in za prodajo neuporabno blago. Kot dokazno listino mora hraniti primerno izjavo oblastva javne varnosti, Kr. Karabinerjev ali županstva.

Rumunska centrala za uvoz

Na seji rumunske vlade pod predsedstvom namestnika ministrskega predsednika Mihaila Antoncesca je bilo sklenjeno ustanoviti centralo za ves uvoz. Njena naloga bo, skrbeti za nemoteno nabavo in prevoz inozemskega blaga. Mihail Antoncescu je odobril seznam nujno potrebnega uvoznega blaga in odredil, da mora biti rumunski izvoz v bodoče vezan na izpolnjevanje pogodb o uvozu v Rumunijo. Za povzdig domače proizvodnje je bilo sklenjeno, da se ustanovi pri oboroževalnem in gospodarskem ministrstvu dva stalna odbora. Prvi bo tehnični, drugi pa gospodarski, ki se bo pečal s posredno in neposredno preskro kreditov za pospeševanje proizvodnje.

Ministrski svet je dalje odobril zvišanje plač zasebnim uradnikom in delavcem, kolikor se proizvodi poedinih podjetij zaradi tega ne bodo podražili. Obenem je bila določena za podpiranje delavstva višina neoddačenih dohodkov na 3600 lei. Končno so bile gozdarske zadruge pooblašene iskati za prihodnje leto določene količine lesa za leto, in sicer v 60 dneh, da bo prebivalstvo pravočasno preskrbljeno za zimo s kurivom.

Radio Ljubljana

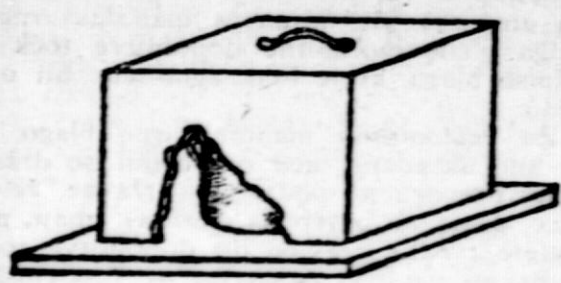
PETER, 29. MAJA 1942/XX

7.30: Poročilo v slovenščini. 7.45: Lahka glasba. — V osmoru (8.00): Napoved časa. 8.15: Poročila v italijanski. 12.15: Koncert tenorista Janeza Lipuščka (pri klavirju Marjan Lipovšek). 12.35: Koncert Tria Emone. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Orkester vodi dirigent Zeme. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert Komornega zbora, vodi dirigent D. M. Sijanec. 17.45: Komorna glasba. 19.00: Govorimo italijansko — prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Lahka glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Vojške pesmi. 20.45: Orgelski koncert Pavla Rancigaja. 21.15: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, sodelujeta sopranistka Pavla Lovsetova in basist Tone Petrovič. — Pesmi in romance. 21.50: Koncert saksofonista Milosa Zihlerja. (Pri klavirju M. Lipovšek). 22.10: Koncert sopranistke M. T. Pediconi. 22.45: Poročila v italijanski.

SILCOLOR</

Ali hočete varčevati s kurivom?

Novo vrste kuhalnik — Nekdanji kuhalniki ali „samokuhalniki“ niso bili praktični — Prihranek na kurivu in času

Ljubljana, 27. maja.

Dandanes menda ni treba še pripravljati gospodinjam, naj varčujejo s kurivom. Sleherna gospodinja bi rada varčevala, toda varčevanje ima tudi svoje meje. Kako aktualno je varčevanje s kurivom, sprevidimo že iz tega, da zadnje čase mnoge gospodinjice zelo povprašujejo po električnih kuhalnikih. Vprašali se pa boste, ali je kuhanje z elektriko ceneje kakor z drvmi. Nimamo pri rokah kalkulacije, kaj je ceneje, drva ali električni tok. Hočemo pa le reči, da gospodinjice iščejo izhod iz svojih zadreg na razne načine. Zato so se tudi spomnile tako zvanih samokuhalnikov, ki so se precej razširili med prvo svetovno vojno. Začele so iskati navodila za sestavo samokuhalnikov. Čitali smo tudi že, kako si lahko naredimo samokuhalnik sami. Kljub temu se pa samokuhalniki starega tipa ne morejo razširiti.

Kaj je samokuhalnik

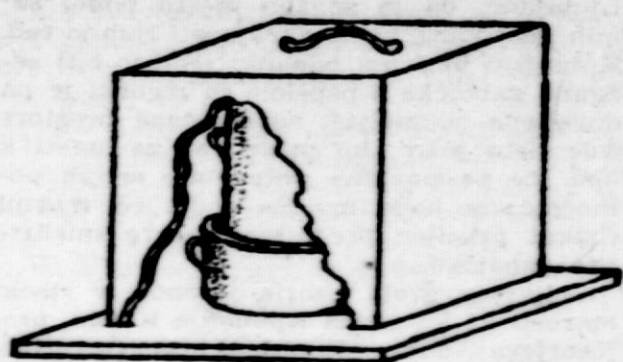
Gospodinjam, ki ne znajo, kaj je prav za prav samokuhalnik, tega ne smemo niti šteti v zlo. Samokuhalnik je zelo dobra iznajdba v vrsti pripomočkov za izpolnitev in olajšanje gospodinjskega dela, a doslej mu nismo posvečali dovolj pozornosti. Zato je bilo tudi še sorazmerno malo napisanega o njem, tako da se vse gospodinjice nismo mogle poučiti. Gospodinjice pa, ki so že čitale o samokuhalniku, se niso dobro poučile o njem, če si ga že niso poskrbele. Mislile so menda, da gre za kdo ve kakšno ropotijo in da se za vsem skriva le reklama. Mnogim se je zdelo neverjetno, da je mogoče kuhati brez ognja, v nekakšnem zaboju. Prav je torej, da kratko opišemo princip samokuhalnika. Samokuhalnik je v načelu zelo preprosta naprava; vsak dobro izoliran prostorček, dovolj velik, da lahko vanj postavimo posodo za kuhanje, je samokuhalnik. Seveda pa ni vsak zaboj dober samokuhalnik, zlasti samokuhalniki starejšega tipa niso bili posebno praktični, zato se niso bolj razširili. Dober samokuhalnik je hkrati tudi dober hladilnik. To se pravi, da so njegove stene slab prevodnik toplote. Posoda s hrano se ne sme dolgo ohladiti, tako da ostane temperatura vode v posodi ves čas pri vrelišču, dokler hrana ni skuhana. Samokuhalnik lahko primerjamo s termovko. Dobra termovka drži dolgo toploto, v slabši se pa hitro ohladi, odnosno se precej izenači z zunanjo temperaturo. Pri samokuhalniku gre v glavnem torej za način izdelave, da je čim bolj izolator.

Stari kuhalniki z nepremakljivo posodo

Samokuhalniki stare vrste so sicer tudi služili svojemu namenu, vendar niso bili vzorni. Največja pomanjkljivost je bila, da je bilo kuhanje mogoče le v posodi strogo določene velikosti. Posoda je bila tesno vdolana v zaboj, tako rekoč zazidana med izolacijske stene. Zato je pa bilo mogoče kuhati navadno le v eni sami posodi. Vstavljanje posode, odnosno nalivanje kakor tudi praznjenje, je bilo zelo težavno. Tako je bil samokuhalnik sčasom polit in več ali manj nesnažen. Vsekakor ni bil higieničen. Gospodinjice so sicer rade priznale, da je samokuhalnik zelo priporočljiv, ker omogoča varčevanje s kurivom in ker gospodinja lahko prihrani tudi precej časa, saj se je ni treba bati, da se bo jed pri smodila ali povrela v samokuhalniku — toda odločale so tudi pomanjkljivosti. Redke gospodinjice so prejšnje čase kuhale le eno samo jed, če pa že gospodinja kuhala le eno jed, ne more več posebno mnogo prihraniti na kurivu, saj mora v vsakem primeru začeti kuhati na ognju (štedilniku). Vendar je nekatera živila, četudi kuhano le eno jed, vendar pripravljajo tudi kuhati v samokuhalniku, n. pr. fižol. Gospodinjice so pa tožile: »Samo, da bi bile te škatle bolj priročne!«

Redke gospodinjske iznajdbe

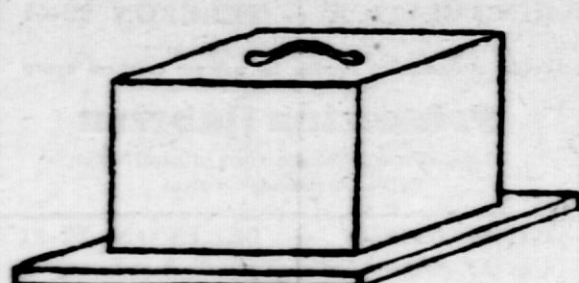
V gospodinjstvih bi lahko še marsikaj izboljšali. V novejšem času so se vsaj nekatere mestne gospodinjice seznanile s celo vrsto novosti; nekatere se zelo praktične,

sicer pa preproste, pravo Kolumbovo jajce. Človek se čudi, da pri gospodinjskem delu tako počasi prodira napredek in da je sorazmerno tako malo praktičnih iznajdb. Tako ni bil zelo dolgo izpopolnjen tudi samokuhalnik, čeprav se nam zdi zdaj, ko poznamo novo vrsto, rešitev tako preprosta. Gospodinjice so zelo iznadljive pri sestavljanju kuharskih receptov, pri nakupovanju živil, pri organizaciji gospodinjskega dela itd., zato se nam pa zdi tem bolj čudno, da same ne iznajdejo tudi raznih tehničnih pripomočkov, orodja in naprav, ki bi jim olajšala delo. Moški niso tako tesno v stiku z delom v kuhinji, zato jim tudi ne smemo zameriti, če ne iščejo raznih rešitev, ki si jih gospodinjice žele vsaj podzavestno, če ne zavestno. Vendar je čudno, da ni bilo tako dolgo sestavljen res praktičen samokuhalnik, ki bi se lahko razširil v meščanskih gospodinjstvih.

Preprost samokuhalnik, serijski izdelek

Iznajdba preprostega, cenega, res priročnega samokuhalnika je dandanes izrednega pomena. Čim imamo model dobrega samokuhalnika, ki se bo lahko razširil, je tudi mogoča serijska izdelava. Izdelek bo lahko poceni, tako da si ga bodo poskrbele tudi revne družine, kar je najvažnejše; prav v revnejših družinah morajo najbolj varčevati s kurivom. Samokuhalnik pa mora biti tudi tako preprosta naprava, da ni nobena umetnost kuhati v njem. Kakor vse kaže, je zdaj takšen samokuhalnik že iznajden. Razlikuje se tako od samokuhalnikov prejšnjega tipa, da bi zaslužili tudi drugo ime. To ni neokreten zaboj, kakršni so povzročali gospodinjam nejevoljo ter jeto, da so jih nazadnje vrgle v staro šaro. Samokuhalnik nove vrste, ki ga je izdelal po zamisli zagrebškega tovarnarja Mostarja — ki se je zdaj preselil v Italijo — in po svojih izkušnjah viški mizarji mojster Fr. Kernjak, je sorazmerno lahka in majhna naprava. Podoben je nekoliko, vsaj po obliki, pokrovu pisalnega stroja ali zabojčku za radio: kocka velikosti 28x28x24 cm. Ta lesen pokrov, kakršnega nam prikazuje slika, ima prostornino 24x24x20 cm. Spodaj je kocka odprta; pokrov kratkoma povezan s posodo z zavrelo jedjo, zato oblika posode ni strogo določena. Posodo postavijo na leseno, premakljivo dno, ki nanj položi kos blaga, na pr. ostaneč starega koca, nanj pa še kos časopisnega papirja, na kar pokrije vse s samokuhalnikom. Ta samokuhalnik lahko postaviš kjer koli

— toda seveda ne na štedilniku samem — bodisi na mizi ali na tleh; zavzema zelo malo prostora. Razen tega je pa tudi lična oblika, da je na zunanje le kos pohištva. Gospodinja nima nobenih preglavic s kuhanjem, ker pokrov brez vseh težav dvigne in poskusi jed, če je že kuhana. Sicer je pa preizkušeno, kako dolgo je treba kuhati posamezne jedi.

Kuhanje

Najdalje se kuha fižol, zlasti stari. Fižol mora vreti 30 minut na ognju, na kar ga pokrijemo s samokuhalnikom. V 2 do tri ure se skuha, če ni prestar. Stari fižol pa naj vre na ognju 40 minut, v samokuhalniku se pa bo skuhal v 4 do 4 in pol urah. Kislo zelje kuhamo na ognju 10 minut, potem pa v samokuhalniku 3 ure. Prav tako kislo repo. Gospodinja, ki pojde jutraj na trg, postavi na ognjišče govejo juho, čež četrte ure pa postavi lonec pod samokuhalnik. Ko se bo vrnila čez tri ure s trga, bo juha skuhana. Lahko kuha več jedi hkrati v samokuhalniku, ker je pokrov tako visok, da postavi posodo na posodo. Če postavi le eno posodo z jedjo v samokuhalnik, je priporočljivo, da postavi posodo s krompom ali z vročo opoko. Čim toplejši je zrak pod pokrovom, v samokuhalniku, tem hitreje se jed skuha. Posode pa morajo biti seveda pokrite z navadnimi pokrovi kakor na štedilniku. Stene samokuhalnika so zelo dober izolator. V njih sta dve izolacijski plasti iz posebnega izolacijskega materiala. Zunanje je samokuhalnik prevlečen z vezanimi (troles) luženimi bukovimi ploščami. Stene so debele 4 cm. Zato je pa tudi samokuhalnik dovolj težak, da je njegova teža sama na sebi pritiska ob dnu primerno, tako da tople zrak ne more uhačati. Doslej so bili narejeni samokuhalniki dveh velikosti. Večji samokuhalnik ima malo več prostornine, v izmeri 26x26x30 (višina) cm, tako da je mogoče vanj postaviti večje posode. Samo po sebi se razume, da je samokuhalnik s svojimi izvrstnimi izolacijskimi stenami tudi dober hladilnik, tako da gospodinja lahko v njem poleti tudi hrano živila, ki bi se sicer pokvarila. V tem hladilniku ostane le dolgo ohranjen. Manjši samokuhalnik tehta 6 kg, večji je pa približno 2 kg težji. Samokuhalnik je torej tudi lahko prenosljiv, zlasti še, ker ima ročaj. Glavno pa je, da samokuhalnik nove vrste ni drag. Manjši menda ne bo veljal več kakor 125 L, večji pa 160 L. Izdelovalec si je prizadeval, da bi bili stroški čim manjši. Temu namenu tudi najbolj ustreza oblika samokuhalnika, kakor tudi velikost. Dosedanji preizkusi so bili zelo uspešni,

Pomanjkanje v deželi izobilja

Tudi Amerika je bila prisiljena omejiti potrošnjo življenjskih potrebščin

Med Nemci, ki so se vrnila nedavno iz Amerike, od koder so bili izgnani, je tudi bivši gospodarski referent pri nemškem poslanstvu v Washingtonu dr. Wilhelm Tannenber, ki je dal novinarjem zanimivo izjavo o gospodarskem položaju Amerike.

V Združenih državah bi radi zdaj dohiti, kar so po mnogih letih zamudili — je dejal dr. Tannenber. Vsaka pametna mera državnih dolgov je bila prekoračena. Brezenna, naložena prebivalstvu z odobritvijo kongresa, so ogromna. Zato je nastala zdaj zelo težka in ostra reakcija v prvi vrsti nevarnost porasta cen. Glavni problem je nedvomno nevarnost inflacije. Do konca letošnjega leta je treba računati v Ameriki s ponovnim porastom cen in sicer z 100% v primeri s cenami pred vojno. Kmetijski pridelki so se že podražili od 30 do 40%. Moka se je podražila za 25,

slanina za 70, maslo za 27%, tekstilno blago za 23%. Še bolj so se pa podražili vsi luksuzni predmeti.

Kako nezadostni so vsi ukrepi vlade proti inflaciji, dokazujejo statistični podatki. Vedno znova je vpliv finančnikov onemogočil ureditev vprašanja cen in plač. Težkoče z maksimiranjem cen postanejo z napovedanimi novimi omejitvami v uporabi življenjskih potrebščin za civilno prebivalstvo še večje. Zaradi nevarnosti inflacije in grozečega pomanjkanja blaga se je zelo razpaslo verižništvo. Navzlic omejitvi proizvodnje narašča promet po trgovinah. Val draginje, ki je zajel Združene države z izbruhom vojne, morajo zdaj prenešati v prvi vrsti široki sloji. Gospodarski pritisk se je še povečal s tem, da se je zvišal davek od malih plač in dohodkov. Vlada ukrepi so zadeli zlasti manjše letne dohodke med 3000 in 5000 dolarji.

Najbrž ni venč daleč čas, ko bo država obdavčila te dohodke s 50%, da bo mogla kriti vojne stroške. Vlada je odredila, da se mora zvišati davčni donos za 7.6 milijard dolarjev. Zato bodo morali plačevati dvakrat toliko uslužbenškega davka in dohodnine kakor doslej tudi tisti Američani, ki zaslužijo letno manj kakor 2500 dolarjev, a teh je 78%.

Z denarjem, ki se ostane malemu človeku v Ameriki, si ne more več kdo ve kaj kupiti. Industrija je ustavila izdelovanje zasebnih avtomobilov, hladilnikov, radijskih aparatov, kovinskega pohištva, raznih gospodinjskih potrebščin itd. Zato in sto potrebščin je prepovedana uporaba železa in jekla. Poraba električnega toka je bila znatno omejena. Industrija konzerv je morala zelo skrajšati obratovanje zaradi pomanjkanja pločevine. Racionalizirano je celo železo. Tudi v preskrbi prebivalstva s tekstilnimi izdelki je čutila velike omejitve posebno v pogledu volne in sile. Krojači ne smejo več izdelovati oblek s telovnikom, niti klač z našivi. Tako hočejo prihraniti več milijonov funtov za vojsko.

Tako je postala Amerika, ki jo je obdajal ves svet kot deželo izobilja, kar čez noč dežela omejitve in pomanjkanja. Mali človek v Ameriki mora na lastni koži izkusiti da je sedanja vojna bistveno različna od prejšnjih.

Umetna gnojila na Madžarskem

Madžarsko poljedelstvo je bilo v primeri s poljedelstvom zapadnih držav dolgo na slabšem, ker je porabljalo manj umetnih gnojil. Na eni strani je bilo to utemeljeno v rodovitnosti zemlje, na drugi strani pa v konkurenci drugih agrarnih držav z nižjimi produkcijskimi stroški ali večjim kapitalom. Letos je pa povpraševanje po umetnih gnojilih na Madžarskem zelo veliko. Prejšnjo gnojilo madžarski kmetje zemljo večinoma s superfosfatom, dočim se zdaj zanimajo najbolj za umetna gnojila, obsegajoča nitrogen, kalij in soliter. Nitrogen vsebujoča umetna gnojila imajo proti superfosfatu to prednost, da jih lahko uporabljamo splošno. Superfosfat mora Madžarska uvažati iz inozemstva in zato ne more v večji meri proizvajati iz njega umetnih gnojil, dočim ima sirovine za nitrogen vsebujoča umetna gnojila doma.

Pred vojno je proizvajala Madžarska 3.600 vagonov nitrogens vsebujočih umetnih gnojil. Od tega je šlo 3.000 vagonov v Egipt. Zdaj pa proizvaža 4.200 vagonov letno in še tega je premalo za domačo porabo. Precejšnje težkoče so bile tudi s preskrbo vreč, kjer jutinskih vreč na Madžarskem ni več na razpolago. Pomagajo si s papirnatiimi vrečami, ki so znotraj namazane z rastopino bitumna in tako dobro izolirane.

Filatelistična razstava v Bratislavi

V soboto je bila v Bratislavi odprta prva filatelistična razstava neodvisne Slovaške. Odprl jo je prometni minister Stano. Na nji razstavljajo svoje zbirke vsi filatelisti Slovaške ne glede na narodnost. Slovaška pošta uprava je pa razstavila lepo zbirko osnutkov, poskusnih tiskov, barvnih poskusov in drugega zanimivega filatelističnega gradiva. Prva slovaška poštna znamka je nastala še pred ustanovitvijo neodvisne Slovaške. Ob svečani odprtosti slovaškega parlamenta 18. januarja 1939 je bila namreč izdana spominska poštna znamka s tem da je bila pretiskana v prometu nahajajoča se lokronska českoslovaška znamka na vrednost 3 slovaških kron.

Štefanikova serija je bila zaradi tehnične pogrške v prodaji pri poštini okencih ob spominskem dnevu 4. maja 1939 samo nekaj ur, potem so pa vzeli to serijo znamk iz prometa in jo dali v juliju 1939 na razpolago filatelistom. Dne 12. septembra istega leta je slovaški narod počastil spomin izumitelja na polju brezčrtnega brzojava Murgasa. Ob tej priliki sta bili izdani dve spominski znamki. Lani je izdala slovaška pošta uprava tako imenovane memorandne znamke s slikami narodnih voditeljev Daxnerja in škofa Moyzesa, ki sta sestavila leta 1861 v Sv. Martinu osvobodilno spomenico. Slovaška ima že od leta 1939 tudi zelo lepe letalske znamke. Najprej so bile izdane letalske znamke nizke vrednosti, z motivi iz Tatire in slike letala, v novemburu 1939 pa se znamke višje vrednosti. Na teh je slika letala nad katerim plava slovaški orol. Slovaške znamke so izdelane na bakrotisk, razen ene serije časopisnih znamk. Uporabljal se je različni domači in uvožen papir.

Za prvo filatelistično razstavo je izdala slovaška pošta uprava serijo štirih znamk z motivi iz življenja filatelista. Vsak posestnik dobi eno serijo obremen z vstopnico. Razstava je namenska v poslopju poljedelškega muzeja ob donavskem kanalu.

Ogromen angleški deficit

Vojna je prinesla Angliji poleg težkih porazov na bojišču tudi hude gospodarske in finančne udarce, kakršnih angleški svetovni imperij še ni doživel. Na eni strani naraščajo dolгови, ki jih nalagajo vojni stroški angleškemu državnemu proračunu, na drugi strani pa propada imperij, ki naj bi te dolgove plačeval. Anglija je že izgubila važne kolonije kakor Malaja, Singapur in Hongkong, z njimi pa bogate vire dohodkov, kar seveda ne more ostati brez težkih posledic za vse njeno gospodarsko življenje.

Za naraščanje angleških vojnih bremen in dolgov je značilno naraščanje državnih izdatkov in primanjkljajev v državnem proračunu. Tudi proračunsko leto v Angliji poteka vedno z 31. marcem in se prične s 1. aprilom. V proračunskem letu 1939/40 so znašali državni izdatki 1810 milijonov funtov, v proračunskem letu 1940/41 so narasli že na 3867, v tekočem proračunskem letu bodo pa znašali po prehodni oceni 5385 milijonov. Še bolj narašča primanjkljaj v angleškem državnem proračunu. V proračunskem letu 1939/40 je znašal 761 milijonov funtov šterlingov, v proračunskem letu 1940/41 2458 milijonov, v proračunskem letu 1941/42 že 2700 milijonov, za tekoče proračunsko leto je pa napovedal finančni minister Kingsley Wood najmanj 3.000 milijonov funtov šterlingov. Porast angleških državnih dolgov zaradi primanjkljaja v državnem proračunu je dosegel že ogromen znesek blizu 9 milijard funtov šterlingov.

Bolgarski promet po Donavi

Tovorni promet po Donavi igra v sedanji vojni vedno pomembnejšo vlogo. Po uradnih podatkih je šlo od leta 1939, po Donavi letno 8 do 12 milijonov ton blaga, za kar je bilo potrebnih 2881 tovornih ladij z 1.68 milijonov brt in 480 vlačilcev. Do leta 1938, je imela Bolgarija na Donavi 12 tovornih ladij in parnikov, 27 tovornih ladij in 12 petrolejskih ladij, s skupno tonazo 26.000 brt. Na Bolgarijo je odpadla 1.5% celokupne tonaze na Donavi. Oj leta 1939, pa vozijo med Bolgarijo in Nemčijo tudi brzotovorni parniki.

Za povečanje tovnega prometa med Bolgarijo in Nemčijo je potrebnih v prvi vrsti več ladij. Zato je bolgarska paroplovna družba pripravila poseben načrt, ki predvideva v petih letih zgraditev 50 novih tovornih ladij, 5 vlačilcev, 2 manjših potniških ladij. Poleg tega namerava Bolgarija zgraditi na Donavi dok za popravila. Dela se prično takoj, stroški bodo znašali okrog 700 milijonov levov. S priključitvijo Dobrudže je pripadel Bolgariji tudi odvajajoči del Donave s pristaniščema Tutrakan in Silistria. Med večjimi pristanišči ob Donavi bo uveden zdaj brezparniški promet in v manjših pristaniščih se parniki ne bodo več ustavljali.

„Yokusan Seijikai“

V Tokiju je bil oni dan ustanovni občni zbor političnega društva Yokusan Seijikai, kar pomeni službe narodu. Razen mornariškega ministra so se udeležili zborovanja vsi člani vlade, dalje general Abe, 66 ustanovnih članov nove politične organizacije, dalje člani obeh zbornic, zastopniki finančnih krogov in tiska ter raznih drugih organizacij in društev. Po odobritvi pravil, ciljev in sklepov je bil izvoljen za predsednika general Abe. V zahvalnem govoru je naglašal pomen in naloge novega političnega društva. Odgovoril mu je viceadmiral Godo, ki je govoril v imenu članov društva. Za njim je pa spregovoril ministrski predsednik Tojo. Ustanovitev nove politične organizacije smatra za dokaz trdnega sklepa vsega japonskega naroda zmagati v sedanji vojni.

Barve neba

Če gledamo nebo z zemlje se nam vidi večinoma sinje ali sivo. Raziskovalci stratosfere pa vedo, da so njene barve v raznih višinah različne. Do 8.500 m je ozračje svetlo modro, v višini 11.000 m temno modro, 13.000 m visoko je že vijoličasto, v višini 22.000 m pa skoraj črno.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

Se danes jo vidim, kakor da je bilo včeraj, ko je tistega nepozabnega popoldneva sedela na svoji ljubljenski zofi v prehodu in se pripravljala za nakok. Po naglici njenih kretanj, po načinu, kako se je krkljala z lornjonom po zobeh, bi bila prisegla, da snuje naklep. Vedela sem, da je bila pustila sladko jed in blazno pogoltnila sadje, samo da bi opravila kosilo prej kakor novi gost in ga prestregla tam, kjer je moral neogibno priti mimo nje. Mahoma se je obrnila k meni, in drobne oči so se ji zaiskrile.

»Hitro skočite na vrh in poiščite pismo mojega nečaka. Saj veste, tistega, ki mi ga je pisal z ženi-tovanskega potovanja, s fotografijami... Prinesite mi ga takoj.«

Uganila sem, da je načrt določil in da ji bo nečak sredstvo za vsiljivi podvig. Saj me ni prvič silila igrati poniževalno vlogo. Kakor hitropotniška pomočnica sem ji morala podajati predmete, ki so spadali k igri, ter nemo in pazljivo čakati besede značnice. Da novi dolesek te vsiljivosti ne bo vesel, sem bila prepričana. Po tistih nekaj drobtincah, ki sem jih bila pri kosilu zvedela o njem in ki jih je bila gospa Van Hopper pred desetimi meseci pobrala iz dnevnikov in spravila za porabo pri ugodni pri-

liki, sem si vkljub svoji mladosti in majhni življenjski izkušnosti že naprej zamišljala, kako zoprn mu bo ta brezobzirni poseg v njegovo samoto. Zakaj je bil prišel v Monte Carlo, nama ni bilo nič mar; njegova notranja vprašanja so zadevala izključno njega samega, in vsak razen gospe Hopperjeve bi bil to razumel. Ona pa ni vedela, kaj je obzirnost, in je živela ob čenčah; zato ji je pomenil tujec samo gostijo za nasičen je radovednosti. Pismo sem našla v predalčku pisalne mize; nekaj hipov sem se obotavljala, preden sem se vrnila dol. Kdo ve kak brezumen vzgib mi je zbujal občutek, da s tem podarim neznancu še kak trenutek miru.

Ko bi se bila upala, bi bila rajši krenila po stranskih stopnicah pa skozi restoran in ga posvarila pred zasedo. Toda čut za ustanovljeno šego je bil v meni še tolikanj močno zakoreninjen, da najbrže niti ne bi bila našla primernih besed. Nič drugega nisem mogla kakor potuhiniti se v senco gospe Van Hopperjeve, ko bo ta nalik velikemu, hinavskemu pajku predla svojo širno in odurno mrežo okrog tujca.

Zamudila sem se bila dalj, nego sem mislila, kajti ko sem se vrnila v prehod, sem videla, da je bil tujec že zapustil obednico; in gospa Van Hopperjeva je bila v strahu, da ji ne bi ušel, nesramno tvegala predstavljanje na svojo pest.

Zdaj je že sedel zraven nje na zofi. Pristopila sem in ji brez besede podala pismo. On je takoj vstal, med tem ko je gospa Van Hopper, vsa rdeča, od radosti nad uspehom, malomarno pokazala name in zamrmrala moje ime.

»Gospod de Winter bo pil kavo z nama, stopite pa recite natakarku, naj prinese še eno skodelico,« je dejala z brezbrziim glasom, ki je že na prvi mah pribil moj družabni položaj. Ta glas je pomenil, da sem mlada, brezpomembna oseba in da me ni prav nič treba pritezati k razgovoru. Tako je govorila z menoj vselej, kadar je hotela napraviti vtis; zanjo je bil ta način predstavljanja nekakšna samoobramba, kajti nekoč se je bilo zgodilo, da so me imeli za njeno hčer, kar naju je spravilo obe v mučno zadrego. Pomenil je, da me lahko mirno spregledajo; gospe so me nato običajno počastile s kratkim naklonom glave, ki je bil hkratu pozdrav in slovo, moški pa z velikim olajanjem spoznali, da se lahko pogrezejo v globok naslanjač, ne da bi prekršili pravila vljudnosti.

Presenetilo me je, da je ostal ta neznanecek pokonci in celo sam mignil natakarku.

»Zal mi je, da se moram upreti,« je rekel. »Vidve, moji dami, bosta pil kavo z menoj.« In preden sem utegnila kaj reči, je že sedel na mojem neudobnem stolu, jaz pa na zofi zraven gospe Van Hopperjeve.

Za hipec je bilo videti, da ji to ni všeč: tako si stvari pač ni bila zamislila. Nato se je hitro zbrala, vrnila svojo obilnost med mene in mizico in se iztegnila proti stolu.

»Spoznala sem vas tisti mah, ko ste stopili v restoran!« Govorila je razburjeno, kar preglasno, in mahala s pismom. »Pa sem si dejala: Kaj, ali ni to gosod de Winter, Billyjev prijatelj? Oh, vse-kako mu moram pokazati fotografije Billyja in nje-

gove žene v medenih tednih... in evo, tukaj je so. To je Dora. Kaj ni ljubka? Ta osji stas... in te velike oči... Solnčita se v Palm Beachu. Billy je vanjo blazno zaljubljen; lahko si mislite! Še preden jo je poznal, je priredil v Claridgeu tisto zabavo, kjer sva se srečala... A kje bi se spominjali uboge starke, kakršna sem!«

Izzivalno ga je pogledala in blisnila z zobmi. »Narobe, prav dobro se spominjam.« Preden ga je utegnila prekanjeno zavrbiti v spomine na njuno prvo srečanje, ji je pomolil odprto cigaretnico, in prižiganje cigarete jo je za trenutek udrazilo. »Ne verjamem, da bi mi Palm Beach zeb ugajal,« je nadaljeval ter upihnil vžgalico; in ko sem ga kradoma pogledala, mi je prišlo na misel, kolikanj neresničen bi se moral zdeti na floridskem ozadju. Ta mož je spadal v kako utrjeno mesto XV. stoletja, v mesto s samimi tesnimi učilnicami, kamenitim tlakom in tenkimi zvoni, kjer bi prebivalci nosili šiljaste čevlje in volnene nogavice, spleteno na roko. Imel je čutiljiv, zavzet obraz, v katerem je bilo nekaj povsem srednjeveškega; spominjal me je portreta »Neznanege plemiča«, ki sem ga bila videla v neki galeriji, ne vem več, kje. Če bi mu bil vzel obleko iz angleškega tweeda in ga preoblekel v črno, s čipkastimi krežljem in čipkastimi zapestnicami, bi bil zrl na naju, sredi najinega novega sveta, kakor iz davne preteklosti; iz dni, ko so se ljudje ponoči zavijali v plašče in se skrivali v senci starih hodnikov, iz dni ozkih polžastih stopnic in mračnih zaporov, iz dni vzdihov in temi, bliskanja golih ostrin in tihe, izbrane udovrljivosti.